Γνωμοδότηση για την πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου σχετικά με τις ελάχιστες απαιτήσεις ασφάλειας και υγείας κατά το χειρισμό βαρέων φορτίων που συνεπάγεται οσφυϊκούς κινδύνους για τους εργαζόμενους (πέμπτη ειδική οδηγία κατά την έννοια του άρθρου 13 της οδηγίας ...)([1])

(88/C 318/14)

Στις 23 Μαρτίου 1988 το Συμβούλιο αποφάσισε, σύμφωνα με το άρθρο 118 Α της Συνθήκης να ζητήσει τη γνωμοδότηση της ΟΚΕ για την παραπάνω πρόταση οδηγίας

Το τμήμα κοινωνικών, οικογενειακών, εκπαιδευτικών και πολιτισμικών θεμάτων στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των εργασιών της ΟΚΕ σχετικά με το εν λόγω θέμα υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 15 Σεπτεμβρίου 1988 με βάση την εισηγητική έκθεση του κ. P. Vidal.

Η ΟΚΕ υιοθέτησε, κατά τη διάρκεια της 258ης συνόδου ολομέλειάς της (συνεδρίαση της 28ης Σεπτεμβρίου 1988) με 79 ψήφους υπέρ, 41 κατά και 9 αποχές την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. **Γενικές παρατηρήσεις**

1.1. Η ΟΚΕ υποδέχεται ευνοϊκά την πρόταση της Επιτροπής, με την επιφύλαξη των παρατηρήσεων που διατυπώνονται, για την οδηγία η οποία εντάσσεται στον ίδιο άξονα προσανατολισμού της γνωμοδότησης-πλαίσιο σχετικά με τη βελτίωση της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων στους τόπους εργασίας.

1.2. Η ΟΚΕ αναγνωρίζει και υπογραμμίζει το γεγονός ότι τα οσφυϊκά νοσήματα αποτελούν μια από τις κυριότερες αιτίες ανικανότητας προς εργασία στην Κοινότητα. Ως εκ τούτου θεωρεί σκόπιμο να διευρυνθεί το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας και να μη περιορισθεί στην οσφυϊκή χώρα της σπονδυλικής στήλης. Πράγματι, οι κίνδυνοι που απορρέουν από τον χειρισμό φορτίων, μπορεί να έχουν επιπτώσεις στα διάφορα όργανα και/ή μέρη του σώματος, αν και τα οσφυϊκά νοσήματα αποτελούν μια από τις σημαντικότερες περιπτώσεις.

1.3. Εφιστάται η προσοχή στο γεγονός ότι η πρόταση αναφέρεται, τόσο στο πνεύμα όσο και στο γράμμα, στους οσφυϊκούς κινδύνους. Τα χαρακτηριστικά των σχετικών φορτίων και τα στοιχεία αναφοράς δεν περιορίζονται μόνο στο βάρος, αλλά περιλαμβάνουν και τις διαστάσεις, τον τρόπο χειρωνακτικής μεταφοράς και χειρισμού, το κέντρο βάρους του φορτίου και τη μορφή με την οποία μεταφέρεται.

Σ'αυτή τη σειρά ιδεών θα ήταν ίσως επιθυμητό όπως η Επιτροπή εξετάσει εκ νέου τον τίτλο του εγγράφου της λόγω του περιοριστικού χαρακτήρα που συνεπάγεται η έννοια των «βαρέων» φορτίων.

Κατ'αυτό τον τρόπο θα ήταν επιθυμητό όπως από όλο το κείμενο απαλειφθεί το επίθετο «βαρέα» όταν αναφέρεται σε φορτία, επειδή και το οικείο παράρτημα Ι της πρότασης οδηγίας περιέχει άλλα χαρακτηριστικά των φορτίων, εκτός του βάρους τους, που μπορεί να δημιουργούν κινδύνους για την οσφυϊκή χώρα.

Αν η τροποποίηση αυτή δεν μπορεί να γίνει λόγω ενδεχόμενης τεχνικής αδυναμίας, συνίσταται, τουλάχιστον, όπως το επίθετο χρησιμοποιείται πάντοτε μεταξύ εισαγωγικών («βαρέα»).

1.4. Η ΟΚΕ υπογραμμίζει ότι όλοι οι εργαζόμενοι, όποιος και αν είναι ο τομέας δραστηριότητας και το μέγεθος της επιχείρησης, πρέπει να υπάγονται στην πρόταση οδηγίας.

Οπωσδήποτε, καθόσον αφορά τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ), η ΟΚΕ υποστηρίζει το σχέδιο της Επιτροπής το οποίο λαμβάνει πράγματι υπόψη τον ιδιάζοντα χαρακτήρα των επιχειρήσεων αυτών καθώς και τις επιπτώσεις από τη νομοθετική ανέλιξη των κρατών μελών στον τομέα. Συνεπώς, επαναλαμβάνεται ότι είναι ανάγκη όπως τα κράτη μέλη προωθήσουν με ενεργητικότητα και ενισχύσουν με θετικό τρόπο μέσα για τη σύμπραξη και τη συνεργασία μεταξύ των ΜΜΕ με σκοπό την πρόληψη των επαγγελματικών κινδύνων.

1.5. Επιβάλλεται, επίσης, να τονισθεί ότι η πρόταση αντιπροσωπεύει ένα βήμα σημαντικό, στο κοινοτικό επίπεδο, επειδή αναφέρεται στις ελάχιστες απαιτήσεις σχετικά με τη μεταφορά φορτίων που μπορεί να δημιουργήσουν οσφυϊκούς κινδύνους στους εργαζόμενους.

Τα συνιστώμενα μέτρα, πράγματι, χαρακτηρίζονται από την ύπαρξη μεγάλου περιθωρίου το οποίο αφήνει στα κράτη μέλη μεγάλη ευελιξία κατά την εφαρμογή τους. Θα χρειασθεί όμως, η πραγματοποίηση μιας εργασίας στον τομέα αυτό σε συνάρτηση με τις συγκλίσεις ή διαφοροποιήσεις που μπορεί να προκύψουν ως συνέπεια της εφαρμογής της οδηγίας. Κατά τη διάρκεια αυτής της πρώτης φάσης εφαρμογής όπως και κατα΄τη διατύπωση μεταγενέστερων μέτρων θα είναι απαραίτητο όπως οι κοινωνικοί εταίροι συμμετάσχουν και διαδραματίσουν ένα δημιουργικό ρόλο.

Προϋποτίθεται και είναι επιθυμητό όπως, η διαδικασία εφαρμογής αυτών των μέτρων εντάσσεται σε μια πραγματικά δυναμική προοπτική, να προσδίδεται δηλαδή η απαιτούμενη σημασία στην ενημέρωση και κατάρτιση των εργαζομένων και επίσης να ευαισθητοποιείται ο σχολικός κόσμος για τα σχετικά προβλήματα.

2. **Ειδικές παρατηρήσεις**

2.1. Είναι σκόπιμο να αναδιατυπωθεί το τελικό μέρος της τέταρτης αιτιολογικής σκέψης της οδηγίας κατά τον εξής τρόπο:

«... μια οδηγία σχετικά με την προστασία από τους κινδύνους που απορρέουν από τη χειρωνακτική μεταφορά

([1]) ΕΕ αριθ. C 117 της 4. 5. 1988, σ. 8.

«βαρέων» φορτίων που παρουσιάζουν χαρακτηριστικά ή/και προϋποθέσεις δυσμενείς κατά τον χειρισμό και μπορεί να θέσουν σε κίνδυνο την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων».

2.2. Να προστεθεί στη συνέχεια μια νέα αιτιολογική σκέψη που να διατυπωθεί ως εξής:

«Επειδή η πρόταση οδηγίας έχει ως πρωταρχικό στόχο να περιορίσει ή να καταργήσει τους χειρισμούς που συνεπάγονται οσφυϊκούς κινδύνους μειώνοντας στο μέτρο του δυνατού το χειρισμό φορτίων χωρίς μηχανήματα».

2.3. Επιβάλλεται η διατύπωση μιας νέας αιτιολογικής σκέψης με το ακόλουθο περιεχόμενο:

«Ότι η ποικιλία των κινδύνων που απορρέουν από τη χειρωνακτική μεταφορά φορτίων και το γεγονός ότι τα φορτία αυτά μπορεί να έχουν επιπτώσεις στα διάφορα όργανα ή/και χώρες του σώματος και ότι είναι δυνατό σε πολλές περιπτώσεις να προκαλέσουν οσφυϊκά ή άλλα νοσήματα».

2.4. Η έβδομη αιτιολογική σκέψη πρέπει να αναδιατυπωθεί με τον ακόλουθο τρόπο:

«Ότι για να εξασφαλισθεί ο υψηλότερος βαθμός προστασίας που είναι θεμελιώδης για την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων είναι αναγκαίο να παρέχεται τακτικά στους τελευταίους η κατάρτιση και η ενημέρωση σχετικά με τους κινδύνους ...».

2.5. Η όγδοη αιτιολογική σκέψη να επαναδιατυπωθεί ως εξής:

«... οι εργαζόμενοι και οι εκπρόσωποί τους προκειμένου να δημιουργηθεί ένα γνήσιο πνεύμα πρόληψης των κινδύνων και ασφάλειας στην εργασία».

2.6. Η ένατη αιτιολογική σκέψη να επαναδιατυπωθεί ως εξής:

«Επειδή οι εργοδότες οφείλουν να παρακολουθούν την τεχνική και τεχνολογική πρόοδο, ιδίως στους τομείς της εργονομίας και της ιατρικής ...»

3. Παρατηρήσεις σχετικά με τις διάφορες διατάξεις της οδηγίας

3.1. *Άρθρο 1*

Η ΟΚΕ προτείνει την τροποποίηση του άρθρου ως εξής:

«Η παρούσα οδηγία, η οποία αποτελεί ειδική οδηγία κατά την έννοια του άρθρου 13 της οδηγίας ... καθορίζει τις ελάχιστες απαιτήσεις ασφάλειας και υγείας σχετικά με τον χειρισμό φορτίων τα οποία λόγω των χαρακτηριστικών τους και/ή των δυσμενών εργονομικών συνθηκών μπορεί να προκαλέσουν κυρίως κινδύνους οσφυϊκών νοσημάτων στους εργαζομένους».

3.2. *Άρθρο 2*

«1. Τα κράτη μέλη λαμβάνουν όλα τα μέτρα που είναι αναγκαία ώστε οι εργοδότες να δημιουργήσουν στο μέτρο του δυνατού ένα σύστημα μηχανικού χειρισμού των φορτίων με σκοπό την προστασία της ασφάλειας και της υγείας τους.

2. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν, στηριζόμενα σε κριτήρια εκτίμησης τεχνικού και επιστημονικού χαρακτήρα, τις ελάχιστες εργονομικές συνθήκες ασφάλειας για τον χειρισμό φορτίων, όταν δεν είναι δυνατό να εφαρμοσθούν οι διατάξεις που προβλέπονται στην πρώτη παράγραφο του παρόντος άρθρου».

3.3. *Άρθρο 3*

Συνίσταται απλώς η αντιστροφή της σειράς των περιπτώσεων (παύλες σημείο I) για να υπάρχει συνοχή με τη διάταξη του παραρτήματος I.

3.4. *Άρθρο 4 θα πρέπει να τροποποιηθεί ως εξής:*

«1. Ο εργοδότης πρέπει να λαμβάνει υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των εργαζομένων, οι οποίοι επωφελούνται ενός τακτικού ιατρικού ελέγχου, κατά την οργάνωση της εργασίας χειρισμού φορτίων με βάση το παράρτημα III».

2. Η ιατρική της εργασίας, ο εργοδότης ή ο ίδιος ο εργαζόμενος θα καθορίζουν τη συχνότητα και την πρακτική σκοπιμότητα του ιατρικού ελέγχου που αναφέρεται στην παράγραφο 3.4.1.

3. Οι διαρκείς τιμές του παραρτήματος IV, που έχουν δοθεί μόνο ενδεικτικά και δεν είναι ουσιαστόν να θεωρηθούν ούτε ως οριακές ούτε ως περιοριστικές τιμές, έχουν ως στόχο να χρησιμεύσουν ως βάση για τον καθορισμό εργονομικών κριτηρίων σχετικά με το χειρισμό φορτίων.

4. Επειδή όπως κατά μεγάλη πιθανότητα θα συμβεί οι εργονομικές συνθήκες για τον χειρισμό θα παρουσιάσουν διαφορές μεταξύ των κρατών μελών πρέπει να είναι δυνατό να ταξινομηθούν ανάλογα με το κράτος μέλος «αποδοχέα» σύμφωνα με τα πρότυπα που έχουν θεσπισθεί σ'αυτό.

Προς το σκοπό αυτό χρειάζεται να θεσπισθεί στο επίπεδο όλων των κρατών μελών ένας «Πίνακας Ισοδυναμίας» των εργονομικών συνθηκών για τον χειρισμό φορτίων που συνεπάγονται κίνδυνο για την οσφυϊκή χώρα για χρήση σε κάθε μια από αυτές.»

3.5. *Άρθρο 5*

Η πρώτη περίπτωση της παραγράφου 2 πρέπει να διατυπωθεί ως εξής:

«— την ένδειξη του βάρους ενός φορτίου υπό τις προϋποθέσεις που αναφέρονται στο παράρτημα Ι.»

Προστίθεται τρίτη παράγραφος.

«3. Τα κράτη μέλη ενισχύουν τις μελέτες και τους μηχανισμούς που είναι απαραίτητοι για ενδεχόμενη σηματοδότηση και επισήμανση των φορτίων.»

3.6. *Άρθρο 6*

Το άρθρο αυτό να διατυπωθεί ως ακολούθως:

«Οι εργαζόμενοι ή οι αντιπρόσωποί τους και ο εργοδότης οφείλουν να συμμετέχουν από κοινού στη θέσπιση των μέτρων που πρέπει να ληφθούν για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας· ωστόσο τα μέτρα αυτά χρειάζεται να συμφωνούν με τις εθνικές πρακτικές.»

3.7. *Άρθρο 7*

Η παράγραφος 1 πρέπει να διατυπωθεί ως εξής:

«Η Επιτροπή προσαρμόζει τα παραρτήματα της παρούσας οδηγίας σε συνάρτηση με την τεχνική και τεχνολογική πρόοδο και την πορεία των διεθνών ρυθμίσεων ή προδιαγραφών σχετικά με τον χειρισμό φορτίων υπό τις προϋποθέσεις που αναφέρονται στο άρθρο 1 και σύμφωνα πάντα με τις αρχές της εργονομίας.»

3.8. *Άρθρο 8*

Η παράγραφος 3 να τροποποιηθεί ως εξής:

«... σχετικά με τον χειρισμό φορτίων υπό τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 1 αναφέροντας τις απόψεις των κοινωνικών εταίρων. Η Επιτροπή ενημερώνει την Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Τριμερή Επιτροπή.»

3.9. *Παράρτημα Ι*

Η τελευταία περίπτωση της παραγράφου 1 είναι ανάγκη να διατυπωθεί ως ακολούθως:

«— βρίσκεται σε θέση που επιβάλλει το πιάσιμο ή το χειρισμό του σε απόσταση από τον κορμό λίγο ευνοϊκή ή ανεπαρκή ή με τον κορμό σε στάση στρεβλωμένη.»

3.10. *Παράρτημα ΙΙΙ*

Η ΟΚΕ προτείνει την τροποποίηση του τίτλου και της διατύπωσης του παραρτήματος ΙΙΙ ως εξής:

«Τίτλος: Εργαζόμενοι που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 4

«Ο εργαζόμενος μπορεί να βρεθεί σε κατάσταση κινδύνου στις ακόλουθες περιπτώσεις:

— έλλειψη ενημέρωσης ή κατάρτισης,

— φυσική ή φυσιολογική μερική ή ολοκληρωτική ανικανότητα ή ακαταλληλότητα προς εκτέλεση του έργου,

— σημαντικές διαστάσεις λίγο ικανοποιητικές για το έργο,

— χρήση ακατάλληλου ρουχισμού και/ή υποδημάτων,

— έλλειψη κατάρτισης και πληροφόρησης.»

3.11. *Παράρτημα IV*

Ένα πρόσθετο παράρτημα στην πρόταση θα μπορούσε να ήταν χρήσιμο και θα έπρεπε να περιλαμβάνει το ακόλουθο κείμενο:

«Παράρτημα IV — Ενδεικτικές τιμές για φορτία που χειρίζεται ένας μόνο εργαζόμενος

Οι τιμές του παρακάτω πίνακα αφορούν την ανύψωση και τη μεταφορά φορτίων χωρίς βοηθητικά μέσα. Πρόκειται αποκλειστικά για ενδεικτικές τιμές (και όχι για οριακές ή περιοριστικές τιμές), εφόσον υπάρχουν και άλλοι σημαντικοί παράγοντες στον τομέα του χειρισμού των φορτίων εκτός από τα ίδια χαρακτηριστικά τους που αναφέρονται στο παράρτημα Ι, ηλικία, φυσική και φυσιολογική διάπλαση του εργαζόμενου, διάρκεια της εργασίας, δρομολόγιο της μεταφοράς ή αριθμός επανάληψης του χειρισμού.

Η Επιτροπή θα πρέπει επίσης να λάβει υπόψη της αυτούς τους παράγοντες με στόχο την τελειοποίηση και προσαρμογή του περιεχομένου αυτής της οδηγίας.

Παράρτημα

	Ενήλικες		Έγκυες γυναίκες	Νέοι 16 και 18 ετών	
	Άνδρες	Γυναίκες		Άνδρες	Γυναίκες
Εποχιακή Μάζα (κιλά)	50	25	10	20	12
Δύναμη (N)	490	245	98	196	118
Κανονική Μάζα (κιλά)	25	10	5	15	9
Δύναμη (N)	245	98	49	148	88»

Βρυξέλλες, 28 Σεπτεμβρίου 1988.

Ο Πρόεδρος της
Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Alfons MARGOT

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

στη γνωμοδότηση της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής

Τροποποίηση που απορρίφθηκε

Οι ακόλουθες τροπολογίες, που συγκέντρωσαν έναν αριθμό θετικών ψήφων που αντιπροσωπεύει το εν τέταρτο των ψήφων που εκφράστηκαν, απορρίφθηκαν κατά τη διάρκεια των συζητήσεων:

Σημείο 1.3

Διαγραφή των παραγράφων 2, 3 και 4 του σημείου 1.3.

Αιτιολόγηση

Ο ορισμός που προτείνεται στο κείμενο της οδηγίας είναι επαρκά ρητός και σαφής.

Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας

Ψήφοι υπέρ: 49, ψήφοι κατά: 72, αποχές: 7.

Σημείο 3.4

Να διαγραφεί ολόκληρο το σημείο 3.4 του άρθρου 4.

Αιτιολογία

Η δεύτερη παράγραφος καθορίζει μια γενική και εκτεταμένη διαδικασία για τις ιατρικές επιθεωρήσεις, χωρίς κανένα δικαιολογητικό κριτήριο, χρόνου ή κινδύνου.

Η τρίτη παράγραφος αποσκοπεί στο να καθορίσει ορισμένα υποτιθέμενα εργονομικά κριτήρια που είναι τελείως ξένα προς τους στόχους της οδηγίας και δεν έχουν καμία πρακτική χρησιμότητα.

Οι δύο τελικές παράγραφοι του σημείου 3.4.2 παρουσιάζουν υποθέσεις που είναι αδύνατον να εφαρμοσθούν στην πράξη.

Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας

Ψήφοι υπέρ: 53, ψήφοι κατά: 75, αποχές: 3.

Σημείο 3.11, Παράρτημα IV

Διαγραφή του σημείου 3.1, Παράρτημα IV.

Αιτιολόγηση

Είναι προφανής από το κείμενο που αποτελεί αντικείμενο της τροπολογίας: πρόκειται για τιμές που δεν είναι ούτε ελάχιστες, ούτε δεσμευτικές, ούτε έχουν κατοχυρωμένη τεχνική δικαίωση, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη και να τροποποιούνται σε συνάρτηση με πολλές περιστάσεις και συνθήκες, και, σε τελευταία ανάλυση, δεν είναι γνωστή η πρακτική χρησιμότητά τους και η ενδεχόμενη εφαρμογή τους.

Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας

Ψήφοι υπέρ: 45, ψήφοι κατά: 69, αποχές: 7.